

ACCORD
TURCO-FRANÇAIS

SIGNÉ A ANGORA

Le 20 Octobre 1921

CONSTANTINOPLE
Imprimerie IKDAM

1923

Acco **ACCORD** *and*
TURCO-FRANÇAIS

SIGNÉ A ANGORA

le 20 Octobre 1921

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.834

Accord Turco-Français

LE GOUVERNEMENT DE LA GRANDE ASSEMBLÉE NATIONALE
DE TURQUIE,

ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE FRANÇAISE,

désireux de conclure un accord entre les deux pays ont nommé pour leurs plénipotentiaires,

LE GOUVERNEMENT DE LA GRANDE ASSEMBLÉE NATIONALE
DE TURQUIE :

Son Excellence YOUSOUF KÉMAL BEY, Ministre des Affaires Etrangères et Député ;

LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE FRANÇAISE :

Son Excellence M. HENRY FRANKLIN BOUILLON, ancien Ministre ;

LESQUELS, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs qui ont été trouvés
en règle, ont convenu ce qui suit :

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.034

Article 1.

Les Hautes Parties Contractantes déclarent que dès la signature du présent accord l'état de guerre cessera entre elles; les armées, les autorités civiles et les populations en seront immédiatement avisées.

Article 2.

Dès la signature du présent accord les prisonniers de guerre respectifs ainsi que toutes les personnes turques ou françaises détenues ou emprisonnées seront remises en liberté et reconduites aux frais de la partie qui les détient dans la ville la plus proche qui sera désignée à cet effet. Le bénéfice de cet article s'étend à tous les détenus et prisonniers des deux parties quels que soient la date et le lieu de détention, d'emprisonnement ou de capture.

Article 3.

Dans un délai maximum de deux mois à partir de la signature du présent accord les troupes françaises se retireront au sud et les troupes turques au nord de la ligne désignée à l'article 8.

Article 4.

L'évacuation et la prise de possession qui auront lieu dans le délai prévu à l'art. 3, seront effectuées selon des modalités à fixer d'un commun accord par une commission mixte nommée par les commandants militaires des deux parties.

Article 5.

Une amnistie plénière sera accordée par les deux parties contractantes dans les régions évacuées dès leur prise de possession.

Article 6.

Le Gouvernement de la Grande Assemblée Nationale de Turquie déclare que les droits des minorités solennellement reconnus dans le Pacte National, seront confirmés par lui sur la même base que celle établie par les conventions conclues à ce sujet entre les Puissances de l'Entente, leurs adversaires et certains de leurs alliés.

Article 7.

Un régime administratif spécial sera institué pour la région d'Alexandrette. Les habitants de race turque de cette région jouiront de toutes facilités pour le développement de leur culture. La langue turque y aura le caractère officiel.

Article 8.

La ligne mentionnée à l'article 3 est fixée et précisée comme suit:

La ligne frontière partira d'un point à choisir sur le golfe d'Alexandrette immédiatement au sud de la localité de Payas et se dirigera sensiblement vers Meidan-Ekbès (la station du chemin de fer et la localité restant à la Syrie),

de là elle s'infléchira vers le sud-est de manière à laisser à la Syrie la localité de Marsova et à la Turquie celle de Karnaba, ainsi que la ville de Killis; de là elle rejoindra la voie ferrée à la station de Tchoban-Bey.

Puis elle suivra la voie ferrée de Bagdad dont la plate forme restera sur le territoire turc jusqu'à Nousseibine;

de là elle suivra la vieille route entre Nousseibine et Djéziré ibn Omar où elle rejoindra le Tigre. Les localités de Nousseibine et de Djéziré ibn Omar ainsi que la route resteront à la Turquie; mais les deux pays auront les mêmes droits pour l'utilisation de cette route.

Les stations et gares de la section entre Tchoban-Bey et Nousseibine appartiendront à la Turquie comme faisant partie de la plate forme du chemin de fer.

Une commission composée de délégués des deux parties sera constituée dans un délai d'un mois à partir de la signature du présent accord pour fixer la ligne susmentionnée. Cette commission procédera aux travaux dans le même délai.

Article 9.

Le tombeau de Suleyman-Chah, le grand-père du Sultan Osman, fondateur de la dynastie ottomane (tombeau connu sous le nom de Turc-Mézari) situé à Djaber Kalessi restera, avec ses dépendances, la propriété de la Turquie qui pourra y maintenir des gardiens et y hisser le drapeau turc.

Article 10.

Le Gouvernement de la Grande Assemblée Nationale de Turquie accepte le transfert de la concession de la section du chemin de fer de Bagdad entre Bozanti et Nousseibine ainsi que des divers embranchements construits dans le Vilayet d'Adana à un groupe français désigné par le Gouvernement Français avec tous les droits, privilèges et avantages attachés aux concessions, en particulier en ce qui concerne l'exploitation et le trafic.

La Turquie aura le droit de faire ses transports militaires par chemin de fer de Meidan-Ekbes à Tchoban-Bey dans la région syrienne, et la Syrie aura le droit de faire ses transports militaires par chemin de fer de Tchoban-Bey jusqu'à Nousseibine dans le territoire turc.

Sur cette section et ces embranchements aucun tarif différentiel ne pourra être établi en principe. Cependant les deux Gouvernements se réservent le droit d'étudier, le cas échéant, d'un commun accord toute dérogation à cette règle qui deviendrait nécessaire. En cas d'impossibilité d'accord, chaque partie reprendra sa liberté d'action.

Article 11.

Une commission mixte sera instituée après la ratification du présent accord en vue de conclure une convention douanière entre la Turquie et la Syrie. Les conditions ainsi que la durée de cette convention seront déterminées par cette commission. Jusqu'à la conclusion de la convention précitée les deux pays conserveront leur liberté d'action.

TDVISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2 E. 934

Article 12.

Les eaux de Kouveik seront réparties entre la ville d'Alep et la région au nord restée turque de manière à donner équitablement satisfaction aux deux parties.

La ville d'Alep pourra également faire à ses frais une prise d'eau sur l'Euphrate en territoire turc pour faire face aux besoins de la région.

Article 13.

Les habitants sédentaires ou semi-nomades ayant la jouissance de pâturage ou ayant des propriétés de l'un ou de l'autre côté de la ligne fixée à l'art. 8 continueront comme par le passé à exercer leurs droits. Ils pourront pour les nécessités de leur exploitation, librement et sans payer aucun droit de douane ou de pâturage ni aucune autre taxe transporter d'un côté à l'autre de cette ligne leur bétail avec le croit, leurs instruments, leurs outillages, leurs semences et leurs produits agricoles étant bien entendu qu'ils sont tenus de payer les droits et taxes y relatifs dans le pays où ils sont domiciliés.

FAIT à Angora en double original, le vingt octobre mille trois cent trente sept (1921).

(L. S.) YOUSSEUF KÉMAL.

(L. S.) HENRY FRANKLIN-BOUILLON.

Angora, le 20 Octobre 1921

EXCELLENCE,

Je me plais à espérer que l'accord conclu entre le Gouvernement de la Grande Assemblée Nationale de Turquie et le Gouvernement de la République Française en vue de réaliser une paix définitive et durable aura pour conséquence de rétablir et de consolider les relations étroites qui ont existé dans le passé entre les deux nations, le Gouvernement de la République Française s'efforçant de résoudre dans un esprit de cordiale entente, toutes les questions ayant trait à l'indépendance et à la souveraineté de la Turquie.

Le Gouvernement de la Grande Assemblée Nationale désireux, d'autre part, de favoriser le développement des intérêts matériels entre les deux pays me charge de vous déclarer qu'il est disposé à accorder la concession des mines de fer, de chrome et d'argent se trouvant dans la vallée de Harchide pour une durée de 99 ans à un groupe français qui devra procéder dans un délai de 5 ans à partir de la signature du présent accord à l'exploitation de cette concession par une société constituée conformément aux lois turques avec participation des capitaux turcs jusqu'à concurrence de 50 %.

En outre, le Gouvernement Turc est prêt à examiner avec la plus grande bienveillance les autres demandes qui pourraient être formulées par des groupes français relativement à la concession de mines, voies ferrées ports et fleuves, à condition que les dites demandes soient conformes aux intérêts réciproques de la Turquie et de la France.

D'autre part, la Turquie désire profiter de la collaboration des professeurs spécialistes français dans ses écoles professionnelles. A cet effet, elle fera connaître plus tard l'étendue de ses besoins au Gouvernement Français.

Enfin la Turquie espère que dès la conclusion de l'accord le Gouvernement Français voudra bien autoriser les capitalistes français à entrer en relations économiques et financières avec le Gouvernement de la Grande Assemblée Nationale de Turquie.

Veuillez agréer, Excellence, l'assurance de ma très haute considération.

Signé: YOUSSEUF KEMAL.

Son Excellence M. HENRY FRANKLIN-BOUILLON, Plénipotentiaire du Gouvernement de la République Française.

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.934

Au moment de procéder à la signature de l'accord intervenu aujourd'hui entre LE GOUVERNEMENT DE LA GRANDE ASSEMBLÉE NATIONALE DE TURQUIE et LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE FRANÇAISE, YOUSSEF KÉMAL BEY, le Plénipotentiaire Turc a émis les considérations suivantes dont Monsieur HENRY FRANKLIN BOUILLON, Plénipotentiaire Français a bien voulu prendre note.

Le Plénipotentiaire Turc tient à faire des réserves expresses en ce qui concerne le règlement des questions, relatives à participation de la Syrie à la Dette Ottomane, aux biens de l'Etat et de la Couronne et de l'Evkaf et à tous autres points résultant du changement de la situation juridique de ce pays, règlement qui devra avoir lieu lors de la conclusion générale de Paix.

Pour les régions d'Alexandrette et d'Antioche, Youssouf Kémal Bey déclare nécessaire d'accorder aux habitants la faculté d'adopter un pavillon spécial contenant le drapeau turc. Le Plénipotentiaire Français ayant convenu de l'intérêt qu'il y aurait à reconnaître une telle faculté aux habitants de ces régions a bien voulu promettre d'entreprendre les démarches nécessaires à cet effet auprès de son Gouvernement.

Pour ce qui est de l'article 5 concernant l'amnistie plénière à accorder par les deux Parties Contractantes, le Plénipotentiaire Français déclare qu'il recommandera à son Gouvernement de prendre les mesures nécessaires en vue de faire profiter de cette amnistie les habitants des régions d'Alexandrette et d'Antioche.

Le Plénipotentiaire Turc déclare par rapport à l'article X ce qui suit:

1°. — La garantie kilométrique était en vertu des actes de concession du chemin de fer de Bagdad, établie jusqu'ici sur la base des recettes globales de toute la ligne; il est indispensable de fixer la garantie kilométrique afférente à la section turque Bozanti-Nousseibine comme par le passé sur la base des recettes globales de la totalité de la ligne de Bagdad. Le Plénipotentiaire Français s'engage à appeler l'attention de son Gouvernement sur le bien fondé de cette réclamation.

2°. — Les Plénipotentiaires des deux Parties sont d'accord que, la fixation du tarif des transports militaires turcs à effectuer par chemin de fer en territoire syrien et la fixation du tarif des transports militaires syriens à effectuer par chemin de fer en territoire turc seront réservées à un examen ultérieur, ils ont également reconnu la nécessité de donner de part et d'autre un préavis suffisant toutes les fois que l'un des deux pays se trouvera dans le cas de faire usage de la faculté mentionnée à l'article 10, alinéa 2 de l'accord turco-français.

Le Plénipotentiaire Turc formule la demande suivante que le Plénipotentiaire Français accepte de défendre auprès de son Gouvernement:

Dans le port d'Alexandrette les ressortissants, les biens et le pavillon turcs devraient jouir de l'entière liberté de l'utilisation du port. Ils seraient, sous ce rapport et à tous égards traités sur pied de parfaite égalité avec les habitants, les biens et les navires du pays.

Dans ce port il serait donné à bail à la Turquie un espace qui serait affecté au transit direct des marchandises en provenance ou à destination de la Turquie. Pour la jonction de cet espace avec le chemin de fer reliant Alexandrette aux territoires turcs, son aménagement, sa location et son mode d'exploitation toutes les facilités seraient accordées à la Turquie.

Aucun droit ou taxe, autres que ceux de tonnage, de quai, de pilotage, de phare, de quarantaine perçues également sur les habitants, les biens et le pavillon du pays ne seraient imposés aux ressortissants, aux biens et au pavillon turcs à l'occasion du transit des marchandises en provenance ou à destination de la Turquie.

FAIT à Angora en double original, le vingt octobre mille trois cent trente sept (1921).

(L. S.) YOUSSEF KÉMAL

(L. S.) HENRY FRANKLIN-BOUILLON.

Angora, le 20 Octobre 1921.

EXCELLENCE,

Comme complément à l'article 7 de l'accord signé ce jour entre nos deux Gouvernements, il me paraît utile de préciser qu'en ce qui concerne le régime administratif spécial de la région d'Alexandrette, les régions à majorité turque seront administrés en général par des fonctionnaires de race turque. Il sera institué des écoles qui profiteront de toutes les facilités pour le développement de la culture turque.

Ce régime s'appliquera également à la région d'Antioche et aux parties de l'ancien vilayet d'Adana restées au sud de la ligne désignée à l'article 8.

Veuillez agréer, Excellence, l'assurance de ma très haute considération.

Signé : HENRY FRANKLIN-BOUILLON.

Son Excellence YOUSOUF KÉMAL BEY, Ministre des Affaires Etrangères
et Plénipotentiaire du Gouvernement de la Grande Assemblée Nationale de Turquie.

TDVISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 26934

Angora, le 20 octobre 1921.

EXCELLENCE,

Comme complément à l'accord signé ce jour entre nos deux Gouvernements, j'ai l'honneur de confirmer à Votre Excellence que la reconnaissance du transfert, prévu à l'article 10 de cet accord est subordonnée aux deux conditions suivantes :

PRIMO.— que les droits du Gouvernement Turc seront maintenus.

SECONDO.— que ce Gouvernement sera couvert contre toutes réclamations de la part de l'ancienne société résultant de ce transfert.

Veuillez agréer, Excellence, l'assurance de ma très haute considération.

Signé : HENRY FRANKLIN-BOUILLON.

Son Excellence YOUSOUF KÉMAL BEY, Ministre des Affaires Etrangères,
et Plénipotentiaire du Gouvernement de la Grande Assemblée Nationale de Turquie.

Angora, le 20 Octobre 1921.

EXCELLENCE,

J'ai l'honneur d'informer Votre Excellence que mon Gouvernement désire profiter de la collaboration des professeurs spécialistes français dans les écoles turques de gendarmerie.

J'espère que le Gouvernement de la République Française voudra bien prendre en considération ce désir; je serai heureux de faire connaître plus tard à Votre Excellence le nombre des instructeurs français dont nous aurons besoin.

Veillez agréer, Excellence, l'assurance de ma très haute considération.

Signé : YOUSOUF KÉMAL.

Son Excellence, M. HENRY FRANKLIN-BOUILLON, Plénipotentiaire du Gouvernement de la République Française.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.334

Angora, le 20 Octobre 1921.

EXCELLENCE,

Comme complément à l'accord signé ce jour entre nos deux Gouvernements je suis heureux de déclarer à Votre Excellence que les œuvres scolaires et hospitalières françaises et les institutions d'assistance continueront à exister en Turquie, étant bien entendu que ces œuvres et institutions ne pourront sous aucun prétexte ou dans aucun cas se livrer à une propagande ou une action quelconque contraires aux intérêts de la Turquie et aux lois turques.

Veillez agréer, Excellence, l'assurance de ma très haute considération.

Signé : YOUSOUF KÉMAL.

Son Excellence M. HENRY FRANKLIN-BOUILLON, Plénipotentiaire du Gouvernement de la République Française.

Il a été convenu entre Youssef Kémal Bey et Monsieur Franklin-Bouillon que l'accord signé aujourd'hui n'entrera en vigueur qu'après l'approbation des deux Gouvernements, approbation qui devra être donnée dans un délai de 15 jours au plus. Youssef Kémal Bey déclare en sa qualité du Ministre des Affaires Etrangères que l'approbation du Gouvernement Français entraîne de plano celle de son Gouvernement.

FAIT à Angora, le 20 Octobre 1921.

Signé : FRANKLIN-BOUILLON.

YOUSSEUF KÉMAL.

TDV'SAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.336

Angora, le 20 Octobre 1921.

EXCELLENCE,

Par rapport à l'article 12 de l'accord signé aujourd'hui entre nos deux Gouvernements, j'ai l'honneur de déclarer à Votre Excellence que le mode de répartition des eaux de Kouveik pourra être déterminée par les représentants de la population des régions turques restées au nord de la ligne désignée à l'article 8 et ceux de la population de la ville d'Alep.

Veuillez agréer, Excellence, l'assurance de ma très haute considération.

Signé : YOUSSEUF KÉMAL.

Son Excellence M. HENRY FRANKLIN-BOUILLON, Plénipotentiaire du Gouvernement de la République Française.

Angora, le 20 Octobre 1921.

EXCELLENCE,

Je désire vous accuser immédiatement réception de la lettre accompagnant l'accord dont nous avons arrêté ensemble les termes.

Je me plais à espérer comme vous, que l'accord conclu entre le Gouvernement de la République Française et le Gouvernement de la Grande Assemblée Nationale de Turquie en vue de réaliser une paix définitive et durable aura pour conséquence de rétablir et de consolider les relations étroites qui ont existé dans le passé entre les deux nations, le Gouvernement de la République Française s'efforçant de résoudre dans un esprit de cordiale entente, toutes les questions ayant trait à l'indépendance et à la souveraineté de la Turquie.

Je saisis cette occasion de renouveler à Votre Excellence l'assurance de mes sentiments de haute considération et de particulière estime.

Signé : HENRY FRANKLIN-BOUILLON.

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.534

Son Excellence YOUSSEUF KÉMAL BEY, Ministre des Affaires Etrangères et Plénipotentiaire du Gouvernement de la Grande Assemblée Nationale de Turquie.

Angora, le 20 Octobre 1921.

EXCELLENCE,

Je suis heureux de vous accuser réception à vos lettres-annexes en date du 20 Octobre 1921 concernant le maintien des écoles et institutions françaises en Turquie, le choix d'officiers français comme instructeurs dans les écoles de gendarmerie, la répartition des Eaux de Kouveik.

Je prie Votre Excellence d'agréer mes remerciements et je l'assure de mes sentiments de haute considération.

Signé : HENRY FRANKLIN-BOUILLON.

Son Excellence YOUSSEUF KÉMAL BEY, Ministre des Affaires Etrangères et Plénipotentiaire du Gouvernement de la Grande Assemblée Nationale de Turquie.

Angora, le 20 Octobre 1921.

EXCELLENCE,

J'ai eu l'honneur de vous signaler qu'au cours des négociations qui ont eu lieu à Londres, en Mars 1921, vos Plénipotentiaires avaient promis aux Représentants du Gouvernement de la République Française la concession de mines d'Argana sur lesquelles un groupe français avait fait des études préliminaires très complètes. Votre Excellence m'a déclaré que cette concession avait déjà été accordée à un groupe turc. Je lui ai alors demandé de faire tous ses efforts auprès de ce groupe pour que les intéressés français soient associés à cette affaire dans une juste proportion.

J'ai signalé de même à Votre Excellence qu'une société française — la société Vendeuvre de Lesseps — avait obtenu en Cilicie la concession de terre à coton et que les plus grandes difficultés avaient été faites à cette société pour la remise des terres concédées.

Votre Excellence a bien voulu me donner l'assurance qu'elle ferait tout son possible pour hâter l'étude de ces deux affaires.

Je tiens à prendre acte de Votre déclaration et vous assurer de mes sentiments de haute considération.

Signé: HENRY FRANKLIN-BOUILLON.

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.934

Son Excellence YOUSSEUF KÉMAL BEY, Ministre des Affaires Etrangères et Plénipotentiaire du Gouvernement de la Grande Assemblée Nationale de Turquie.

Angora, le 20 Octobre 1921.

EXCELLENCE,

En réponse à la lettre que votre Excellence a bien voulu m'adresser le 20 Octobre 1921, relativement à la demande d'un groupe français au sujet de la mine d'Argana et d'une concession agricole qui aurait été accordée avant la guerre dans le vilayet d'Adana, je suis heureux d'informer Votre Excellence que je vais faire reprendre sans retard l'étude de ces deux questions.

Veillez agréer, Excellence, l'assurance de ma très haute considération.

Signé: YOUSSEUF KÉMAL.

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.934

Son Excellence, M. HENRY FRANKLIN-BOUILLON Plénipotentiaire du Gouvernement de la République Française.

1877

Handwritten header text in Arabic script.

Main body of handwritten text in Arabic script, consisting of several lines.

Handwritten text block, possibly a signature or date.

Additional handwritten text in Arabic script at the bottom of the page.

Small handwritten note or signature at the very bottom.

آنقره ، ۲۰ تشرین اول ۱۹۲۷
۱۹۲۷

خانم رژیکی بروف کمال بک انگری حضرتانہ

لوندردہ ۱۹۲۱ سنہ می مارت آئندہ اجرا ایدیلن مذاکرات اٹناسندہ مرخصلرکز ، فرانسه جمهوری
مرخصلرینہ ، برفرانسز غروبک پک اطرافلی تدقیقات ابتدائیه اجرا ایش اولدینی ارغنی معدنلری امتیازی وعد
ایش اولدقربی ذات عالیزینہ بیلدیرمکه کسب شرف ایش ایدم . ذات عالیلری بو امتیازک دها اول برتورک
غروبته اعطا ایدلش اولدینی بیان بووردیکز . بونک اوزرینہ ذات عالیکزدن فرانسنز علاقہ داراننک دخی عادل
بر نسبت داخلندہ بو ایشہ اشتراکلری ایچون مذکور غروب نزدندہ بوتون غیرتکزی صرف الیکتری رجا
ایش ایدم .

عین زمانده - واندور دوله سه بس - نامندہ کی بر فرانسنز شرکتک کیلیکیاده بر باموق اراضیسی امتیازی
آلدینی ووشرکتہ امتیازی آیش بولدینی اراضینک تودیعندہ اک بو یوک مشکلاتک ایقاع ایدلش اولدینی ذات
عالیزینہ عرض ایش ایدم . ذات عالیلری بوایشک تسریع تدقیقی ایچون نمکن اولدینی قدر صرف مساعی الیکتری
تأمین بووردیکز .

بو خصوصده کی بیاناتکزی سند اتحاذ ایدرک احترامات فائقه مک قبولی رجا ایدرم اقدم .

امضا

هنری فرانقلن بریوره

MAZEVET
Wizn İşleri Müdürlüğü
No 26.934

آنقره ، ۲۰ تشرین اول ۱۹۲۷
۱۹۲۷

فرانسہ جمهوریتی حکومتی مرضی موسیو هنری فرانقلن بریوره جنابابرینه

برفرانسز غروبک ارغنی معدننه وقبل الحرب اطنه ولایتندہ اعطا ایدلش اولدینی سویلینلر برامتیاز زراعی به
داثر طلی حقدہ ارسال بو یوریلان ۲۰ تشرین اول ۱۹۲۱ تاریخلی مکتوبه جواباً بوایکی مسئلهی بلا تأخیر تدقیق
ایتدیره جکی بیان ایله کسب شرف ایلرم .
احترامات فائقه مک قبولی رجا ایدرم اقدم .

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 26.934

امضا
یوسف کمال

آئقره ، ۲۰ تشرین اول ۱۹۴۷

خارجه وکیلی یوسف کمال بک افندی حضرتنهرینه

احکامنی برلکده تقرر ایتدیردیکمز ائتلافنامهیه مربوطاً کوندریان مکتوبک آلدیغنی درحال ذات عالییرینه اشعار ایتک آرزوسندهیم . فرانسه جمهوریتی حکومتیه تورکیه بویوک ملت مجلسی حکومتی بیننده قطعی ودواملی بر صلیحی حیز فعله ایصال ایتک اوزره عقد ایدیلان ائتلافنامه ، فرانسه جمهوریتی حکومتی تورکیه نیک استقلال و حاکمیتنه متعلق کافه مسائلی بر ائتلاف صمیمانه روحیه حل ایتکه جهد ایتیمی اعتباریه ایکی ملت آراسنده ماضیده موجود بولوش اولان صیقی مناسباتی یکیدن تأسیس و تشدید نتیجه سنی حاصل ایده چکنی بن دده ذات عالییری کی امید ایتکه کسب مباحات ایدرم . ذات عالییرینه حسیات مودتکارانه و حرمت مخصوصه مک تأمیننی تجدیده بونی وسیله اتخاذا ایلرم اقدم .

امضا

هزری فرانقله بویوره

آئقره ، ۲۰ تشرین اول ۱۹۴۷

۱۹۴۷

خارجه وکیلی یوسف کمال بک افندی حضرتنهرینه

تورکیه ده کی فرانسه مکتب و مؤسسانتک ابقاسی ، ژاندارمه مکتبلرنده معلم اوله رق فرانسز ضابطانی اتخایی وقویق صویتک تقسیمی مسائله متعلق ۲۰ تشرین اول ۱۹۴۱ تاریخی مکتوبلر کزی آلدیغنی ذات عالییرینه بیلدیرمکه مسعودم . تشکرات واحترامات فائقه مک قبولی رجا ایدرم .

امضا

هزری فرانقله بویوره

TÜRKİYE
Kütüphanesi Arşivi
No 36.534

بوكون امضا ايديلن ائتلافنامه نك مرايكي حكومت طرفدن اعظمي اون بش كونك برمدت ظرفنده اجراسي
ايجاب ايدن امر تصويبندن صوكره اكتساب مرعيت ايده چكي يوسف كال بك ايله موسيو. فراقان بويون آراسنده
تقرر ايشدر . يوسف كال بك فرانسه حكومتك تصويي كندى حكومتك در حال تصويبي استلزام ايده چكى
خارجيه وكيلي صفتيله بيان ايدر .

۲۰. تشرين اول ۱۳۳۷ تاريخنده آقره ده تنظيم اولومشدر .
۱۳۳۷
۱۳۳۱

امضا

يوسف كال

MAZEVOT
KUTUPHANESİ ARŞİVİ
No 28.934

آقره ۲۰۰ تشرين اول ۱۳۳۷
۱۳۳۱

فرانسه جمهوريتى حكومتى مرضى موسيو هنرى فراقلمه بويونه جنابدرينه

ايكي حكومت آردسنده بوكون امضا ايديلن ائتلافنامه نك اون ايكنجي ماده سنه متفرع اولارق قوليق صويتك
صورت تقسيمك سكرتچي ماده ده تعيين ايديلان حدودك شمالنده قالش اولان نوركلرله مسكون مناطق اهالييني
ممثلري ايله حلب شهرى سكنه سي ممثلري طرفدن تعيين ايديله بيله چكى ذات عاليرينه بيان ايله كسب شرف ايلزم
احترامات فاقه مكم قبولنى رجا ايدر امقدم .

امضا

يوسف كال

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 28.934

آئقره ۲۰۰۴ تشرین اول ۱۳۳۷
۱۹۴۴

فرانسه جمهوریتی حکومتی مرضعی موسیو هنزی فرانقلن بویوزده جنابلهرینه

حکومتک تورک ژاندارمه مکتبلانده متخصص فرانسز معلملرینک اشتراک مسماعیسندن استفاده ایتک آرزوسنده بولوندیغی ذات عالیلرینه اشعار ایله کسب فیخر ایدرم .
فرانسه جمهوریتی حکومتک بو آرزوی نظر اعتباره آلاجفی امید ایدرم . احتیاجز اولاجق فرانسه معلملرینک مقداری ذات اصیلانه لرینه بالا آخره بیلدیرمکه بختیار اولاجفی بیان ایدرم .
احترامات فائقه مک قبولی رجا ایدرم .

امضا
یوسف کمال

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E334

آئقره ۲۰۰۴ تشرین اول ۱۳۳۷

فرانسه جمهوریتی حکومتی مرضعی موسیو هنزی فرانقلن بویوزده جنابلهرینه

ایکی حکومت آره سنده بوکون امضا ایدیلن ائتلافنامه یی متمم اولارق، فرانسز مؤسسات تدریسه و تحیسسه مؤسسات خیریه سنک هیچ برهانه ایله وهیچ رحالده تورکیه نک منافعه و تورک قانونلرینه مغایر برکونا پروپاگانداه ویا بر فعله کیریشه میه جکلری مقرر اولوق شرطیله تورکیه ده موجود اولمقده دوام ایده جکلری ذات اصیلانه لرینه بیان ایتیکله کسب فیخر ایلرم .
احترامات فائقه مک قبولی رجا ایدرم اقدم .

امضا
یوسف کمال

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E334

آئقره ۲۰۰۰ تشرین اول ۱۴۳۷

تورکيه بربوك ملت مجلسی خارجه دکیلی و مرخصی يوسف کال بك افندی حضرته

بوکون حکومتاریمز آره سنده امضا ایدیلن ائتلافنامه نك یدنجی ماده سنی متمم اولارق اسکندرون منطقه سنده
 تطبیق ایدیه جک اصول اداره مخصوصه حقیقده تورک اکثریتی احتوا ایدن مناطقک عمومیتله تورک عرقندن اولان
 مأمورلر طرفندن اداره ایدیه جکی خصوصی تصریح اتمکی فائده لی عد ایدیورم. تورک حرثک انکشافی خصوصنده
 بالجه سهولتردن استفاده ایدیه جک مکتبلر تأسیس ایدیه جکدر .
 بو اصول عینی وجهله انطاکیه منطقه سیاه اسکی آطه ولایتک سکزینجی ماده ده کوسستریلن خط جنوبنده
 قالمش اولان اقسامنده تطبیق ایدیه جکدر .
 احترامات فائقه مک قبولی رجا ایدرم .

امضا

هزی فرانقله بویوره

آئقره ۲۰۰۰ تشرین اول ۱۴۳۷

تورکيه بربوك ملت مجلسی حکومتی خارجه دکیلی و مرخصی يوسف کال بك افندی حضرته

ایکی حکومت آره سنده بوکون امضا ایدیلن ائتلافنامه یی متمم اولارق ائتلافنامه مذکورک اونجی ماده سنده
 ذکر اولنان دور معامله سنک قبولی کیفیتی آئیده کی ایکی شرطه معلق اولدیغنی بیان اتمکله کسب فیخر ایدرم .
 اولا تورک حکومتک حقوقی ادامه ایدیه جکدر . ثانیاً حکومت مذکوره اسکی شرکتک زور معامله سندن
 متولد کافه مطالبه قارشى تأمین اولنه جقدر .
 احترامات فائقه مک قبولی رجا ایدرم .

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 24.934

امضا

هزی فرانقله بویوره

تورکیه بوبوک ملت مجلسی حکومتیه فرانسه حکومت جمهوری سی آراسنده بوکون نقرر ایدن ائتلافنامه نك اعضاسنه شروع ایدیله چیکی صرهده تورک مرخصی یوسف کال نك ملاحظات آتیه یی سردایلمش و فرانسه مرخصی موسیو فرانکلن بویون ملاحظات مذکور یی قید وضبط ایتمشدر .

تورک مرخصی ، سوریه نك دیون عثمانيه اشتراکنه ودولتک ، خزینة خاصه نك و اوقافک اموال و املاکنه متعلق مسائل ايله سوریه نك وضعیت حقوقیه سنک تبدلندن متولد دیگر بالجه فاطمک ، صلح معاهده عمومیه سنک اثنای عقدنده وقوعی ایلدی ایجاب ایدن کیفیت حل و تسویه لری خصوصنده قیود صریحه احترازیه سردینی لازمه دن عد ایدر .

اسکندرون و آنطاکیه منطقه لری ایچون یوسف کال نك اوراده متمکن اهالی یه تورک بیراغنی احتوا ایدن خصوصی بز یاریق انتخاب ایتک صلاحیتی و یرمک لازم کلدیکنی بیان ایدر . مناطق مذکور اهالیسنه بویله بر صلاحیت طامتنسنده کی فائده یی تسلیم ایدن فرانسز مرخصی بو خصوصده حکومتی زنده تشبثات لازمه . نولونه جقنی وعد ایدر .

طرفین عاقیده یی بخش اولونه جق عفو عمومی تامه متعلق اولان بئسنجی ماده یه کلنجه ، فرانسز مرخصی اسکندرون و آنطاکیه منطقه لری اهالیسنک بوعفو عمومیدن استفاده لریی تأمین ایچون ایجاب ایدن تدابیرک انخادی خصوصی حکومتیه توصیه ایده چکنی بیان ایلر .

اوتجی ماده حقیقه تورک مرخصی خصوصات آتیه یی سرد ایلر :

اولا : بغداد شمدوفر خطی امتیازی مقاوله لری موجبجه کیلو مترو باشنه و یرلمکده اولان تأمینات شه مدی به قدر بوتون خطک مجموع وارداتی اساسی اوزرینه تثبیت قلمقمده ایدی . خطک بوزاتی ايله نصیبین آراسنده کی تورک قسمنک کیلو مترو تأمیناتی ماضیده اولدیی کی تکمیل بغداد خطک مجموع وارداتی اساسی اوزرینه تثبیتی الزمدر . فرانسز مرخصی ، بوطلبک محق اولدیمنه حکومتک نظر دقتی جلب ایتکی تمهد ایلر .

ثانیاً : هر ایکی طرفک مرخصلری ، شمدوفرله سوریه اراضیسی داخلنده اجرا ایدیله چک تورک عسکری نقلیاسنه متعلق تعرفه ايله تورکیه اراضیسی داخلنده شمدوفرله اجرا ایدیله چک سوریه نقلیاسنه متعلق تعرفه نك بالاخره وقوعبوله جق ، برتدقیقه معاق اولماسی خصوصنده متفقدرلر .

مرخصین مشارالهم مملکتیندن برینک تورک - فرانسز ائتلافنامه سنک اوتجی ماده سنک ایکسنجی فقره سنده محرر صلاحیتی استعمال احتیاجنده بولندجه دیگرینی بر مدت کافی اولدن خریدار ایتسی لازم کله چکنی دخی تسلیم ایدرلر .

تورک مرخصی آتیه کی طلبی سردایتمش و فرانسز مرخصی بونی حکومتی زنده مدافعه ایتکی قبول ایتمشدر . اسکندرون لیماننده تورک تبعه سی اموالی و تورک بایراغنی طاشیان سفائنک لیاندن استفاده خصوصنده سربستی تامه مالک اولملری لازمکیر بونلرک بو خصوصده و دیگر بالعموم فاطمده مملکت اهالیسی ايله مملکته عائد سفائن و اموال ايله مساوات تامه داخلنده مظهر معامله اولملری مقتضیدر .

بولمانده تورکیه ده واقع اولاجق اخراجات و تورکیه یه وقوعبولاجق ادخالنک طوغرودن طوغرویه ترانسیتنه تخصیص اولونمق اوزره تورکیه یه کیرا ايله بر ساحه و یریله چکدر . بو ساحه نك اسکندرونی تورکیه اراضیسنه ربط ایدن شمدوفرله التصاقی ، تربیی و کیراسی و طرز استعمالی خصوصلرنده تورکیه یه هر درلو تسهیلات اراؤه اولونه چکدر . تورکیه دن واقع اولاجق اخراجات و تورکیه یه یایلاجق ادخالنک ترانسیتی خصوصنده تورک تبعه سیله ، تورک اموال و سفائنندن ، مملکت اهالیسی ايله مملکته عائد سفائن و اموال دن دخی آلتقمده اولان طونیلانو ، ریختیم ، قلاغوزلق ، فنار و قارانتنه رسومندن ماعدا هیچ بر رسم و ویرکو آلمیه چکدر .

آقره ده ۲۰ تشرین اول ۱۳۳۷ تاریخنده ایکی نسخه اولارق تنظیم قلممشدر .

امضا
هرزی فرانکلن بویونه

امضا
یوسف کال

TÜRKİYE
Kütüphanesi Arşivi
No 26.334

ایدلسنی قبول ایدر. تورکیه ، میدان اکزدن چوبان بکه قدر سوریه اراضیسندنه شمدو فرله نقلیات عسکریه سنی اجرا ایتک حقی حائر اوله جقدر . سوریه دخی چوبان بکدن نصیبینه قدر تورک اراضیسی اوزرنده شمدو فرله نقلیات عسکریه لرینی اجرا ایتک حقی حائر اوله جقدر .
اشبو پارچه شعبات اوزرنده اساس اعتباریله هیچ بر تعرفه متفاوته وضع اولنه ماز . لدی الايجاب اشبو قاعده خلافده حرکت ایدیله بیلیمی خصوصی ایکی حکومت متفقاً تدقیق ایتک حقی محافظه ایدرلر .
ائتلاف عدم امکانی حالده طرفیندن هربری تکرار سربستی حرکتی احراز ایده جقدر

اون برنجی ماده

اشبو ائتلافنامه نك تصدیقندن صورکه تورکیه ایله سوریه آراسنده برکومروک مقاوله سی عقدی ایچون مختلط برقومیسینون تشکیل اولونه جقدر . مذکور مقاوله نك شرایط ومدت دوامی اشبو قومیسینون طرفندن تعیین اوله جقدر . سالف الذکر مقاوله نك عقیدینه قدر طرفین سربستی حرکتلرینی محافظه ایده جکلردر .

اون ایکنجی ماده

قویق صوبی حلب شهری ایله شالده تورک قالان منطقه آراسنده هر ایکی طرفی حقانیت بیروانه برصورتده تطمین ایده جک وجهله توزیع اوله جقدر . حلب شهری منطقه نك احتیاجه مدار اولوق اوزره کندی مصرفیله تورک طوراعنده فراندن دخی صو آله بیله جقدر .

اون اوچنجی ماده

مقیم ویا نیم کوچیه اهالیدن سکرنجی ماده ده تثبیت ایدیلن خطک اوته ویا بری طرفنده کائن مرعالرده حق انتفاعه ویا املاک و اراضیه مالک بولنانلر کافی السابق حقاری استعمالده دوام ایده جکلردر . بونلر ایشلمه احتیاجلری ایچون سربستجه وهیچ برکمرک ویا مرعا رسی ونده سائر هیچ برزم ویرمکسزین خط مذکورک بر طرفندن دیگر طرفنه یاورولری ایله برابر حیوانلرینی آلات وادواتلرینی ، تخم لری و محصولات زراعیه لرینی نقل ایده بیله جکلردر . بونلره متعلق تکلیف ورسومی اقامت ایتدکلری مملکتده ادا ایتکه مجبور اولدقلری مقرردر .

۲۰ تشرین اول ۱۳۳۷ [۱۹۲۱] تاریخنده آقرهده ایکی نسخه اولوق اوزره تنظیم قلمشدر .

امضا
هرزی فرانقله بویونه

امضا
یوسف کلال

آقره ۲۰ تشرین اول ۱۳۳۷

فرانسه حکومت جمهوریسی مرضی موسیو فرانقلی بویونه جنابلرینه

اصالتاب ،

تورکیا بویوک ملت مجلسی حکومتیله فرانسه جمهوریسی حکومتی بینده قطعی ودوامی برصلحی خیرفعاله ایصال ایتک اوزره عقد ایدیلن ائتلافنامه فرانسه جمهوریسی حکومتی تورکیه نك استقلال و حاکمیتنه متعلق کافه مسائل برائتلاف صمیمانه روحیله حل ایتکه جهد ایتیمی اعتباریله ایکی ملت آراسنده ماضیده موجود بولومش اولان صیقی مناسباتی یکیدن تأسیس وتشید نتیجه سی حاصل ایده جکنی امید ایتکه کسب مباحث ایدرم .

دیگر طرفندن بویوک ملت مجلسی حکومتی ایکی مملکت آره سنده منافع مادیه نك انکشافی ده ترغیبه خواهشکر اولدیغی جهته :

خارشید وادیسندنه بولنان دیر ، قروم وکوش معدنلری امتیازینی ، طقسان طقوز سه مدته یوزده اللییه قدر تورک سرمایه سی ایله تورک قانونلرینه توفیقاً تشکل ایتش بر شرکت طرفندن اشبو ائتلافنامه نك امضاسندن اعتباراً بش سه ظرفنده آتامه مجبور اولاجق اولان فرانسز غروبونه ویرمه طرفدار اولدیغنی بیان خصوصنده بکا صلاحیت ویرمکده در .

بوندن باشقه تورک حکومتی فرانسز غروبلی طرفندن معادن ، طرق حدیدیه ، لیمانلر وانهاره متعلق سائر امتیاز طلبلرینی ، اشبو طلبلر تورکیه وفرانسه نك منافع متقابله سه موافق اولوق شرطیله اک بویوک برخیر خواهی ایله تدقیق ایتکه آماده در .

دیگر طرفندن تورکیه حرف وصنایع مکاتب احضاریه نده متخصص فرانسز معلملرینک اشتراک مساعیسندن استفاده ایتکی آرزو ایدر بوخصوصده احتیاجنک درجه سی فرانسه حکومتیه آتیا بیلدر جقدر .

الحاصل تورکیه ائتلافنامه سنک عقدندن اعتباراً فرانسه حکومتنک فرانسز سرمایه دارلرینک تورکیه بویوک ملت مجلسی حکومتی ایله مناسبات اقتصادی ومالییه کیشملرینه مساعده ایده جکنی امید ایدر .

احترامات فائقه مک قبولی رجا ایدرم افندم .

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 25834

امضا
یوسف کلال

برنجی ماده

طرفین عاقدین اشبو ائتلافنامه نك امضاسندن اعتباراً آرازنده حال حربك نهایت بوله جفنی بیان ایدر لر . اردولر ، مأمورین ملكیه و اهالی کیفیتدن در حال خبردار ایدیه جكدر .

ایکنجی ماده

اشبو ائتلافنامه نك امضاسنی متعاقب طرفین اسرای حربیه سیله موقوف ویا محبوس بولنان تورك ویا فرانسز بالعموم اشخاص سر بست براقیله جق و کندیلاری توفیف ایدن طرف مصرفیله بو خصوصده ارانه ایدیه جك اك یقین شهره سوق اولنه جقاردر . اشبو ماده حکمی ، توفیف حبس ویا اسازنك تاریخ و محلی هر نه اولورسه اولسون طرفینك بالعموم موقوفین و محبوسینه شاملدر .

اوچنجی ماده

اشبو ائتلافنامه نك امضاسندن اعتباراً اعظمی ایکی آی مدت طرفنده فرانسز قطعائی سکزنجی ماده ده مذکور خطك جنوبه و تورك قطعائی خط مذکورك شماله چکیله جكدر .

دردنجی ماده

اوچنجی ماده ده مذکور مدت طرفنده وقوعه کله جك تخلیه و اشغال ، طرفینك عسکری قوماندانلاری طرفندن تعیین ایدیه جك بر مختلط قومیسون معرفیه تبیت اولنه جق صور و اشکاله توفیقاً اجرا ایدیه جكدر .

بشنجی ماده

طرفین عاقدین تخلیه ایدیلن اراضیده ، اراضی مذکور نك اشغالی متعاقب ، تام بر عفو عمومی اعلان ایدیه جكدر .

آلتنجی ماده

تورکیه بوبوك ملت مجلسی حکومتی میثاق ملی ده علناً طابینان اقلیتلر حقوقك ، بو خصوصده دول مؤتلفه ایله بونلرک خصملری و بعض متفقاری آراسنده منقده مقاولاتده کی عینی اساسه مستنداً کندی طرفندن تأیید اولنه جفنی بیان ایلر .

یدنجی ماده

اسکندرون منطقه سی ایچون بر اصول اداره مخصوصه تأسیس اولنه جقدر . منطقه مذکور نك تورك عرقندن اولان سکنه سی حرثلری نك انکشاف ایچون هر درلو تسهیلاتدن مستفید اوله جقاردر . تورك لسانی اوراده ماهیت رسمی نی حائر اوله جقدر .

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 26.934

سکزنجی ماده

اوچنجی ماده ده ذکر ایدیلن خط بر وجه آتی تبیت و تصریح ایدیلشدر :
خط حدود اسکندرون کورفری اوزرنده پایاس موقعنك همان جنوبنده اولق اوزره انتخاب اولنه جق بر نقطه دن باشلایه جق و قریباً میدان اکبزه طوغری کیده جكدر . [شمندوفر استاسیونی و بو موقع سوریه ده قاله جقدر .] اورادن خط مذکور مارسووا موقعی سوریه یه و فارنا با موقعی ایله کلیس شهرینی تورکیه براقق اوزره جنوب شرقیه طوغری میل ایده جكدر . اورادن چوبان بك استاسیوننده دمیر یولنه ملاقی اوله جقدر . بعده بغداد دمیر یولنی تعقیب ایده جك و دمیر یولنك پلات فورمی نصیدینه قدر تورك اراضیسی اوزرنده قاله جقدر . اورادن نصیدین ایله جزیره ابن عمر آراسنده کی اسکی یولی تعقیب ایدرک جزیره ابن عمر ده دجله یه واصل اوله جقدر . نصیدین و جزیره ابن عمر موقعلریله یول تورکیه یه قاله جقدر . بو یولدن استفاده خصوصنده هر ایکی مملکت عینی حقوقه مالک اوله جقاردر . چوبان بك ایله نصیدین آراسنده کی دمیر یولنك استاسیون و موقفلاری دمیر یولی پلات فورمنك اقسامندن عد ایدیه رك تورکیه یه قاله جقدر .

اشبو ائتلافنامه نك امضاسندن اعتباراً برآی طرفنده خط مذکور تبیت ایتمک اوزره طرفین مرخصلرندن مرکب بر قومیسون تشکیل اولونه جقدر . بو قومیسون عین مدت طرفنده ایشه مباشرت ایده جكدر .

طقوزنجی ماده

سلاله عثمانیه نك مؤسسسی سلطان عثمانك بوبوك پدری سلیمان شاهك جعفر قلعه سنده کائن و تورك مزارعی نامیله معروف مرقدی مشتملاتیله برابر تورکیه نك مالی اوله رق قاله جق و تورکیه اوراده محافظلر اقامه و تورك بایراغی کشیده ایده بیله جكدر .

اونجی ماده

تورکیه بوبوك ملت مجلسی حکومتی بوزاتی ایله نصیدین آراسنده کی بغداد دمیر یولی پارچه سی امتیازینك و آطنه ولایتده انشا ایدیلش بولنان شعبه لرک امتیازیه برابر امتیازلره مربوط و بالخاصه ایشلمه یه و نقلیات تجارتنه متعلق کافه حقوق ، مساعدات و منافع ایله برلکده فرانسز حکومتك ارانه ایده جکی بر فرانسز غروبنه دور

تورک - فرانسه ائتلافنامەسى

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 28934

تورکیه بویوک ملت مجلسی حکومتی

ایله

فرانسه جمهوریتی حکومتی ،

ایکی تملکت آزاننده برائتلاف عقدی آرزوسنده بولدقلری جهته

تورکیه بویوک ملت مجلسی حکومتی :

خارجیه وکیلی ومبعوث یوسف کمال بک افندی حضرتلاری

و

فرانسه جمهوریتی حکومتی :

نظار سابقه دن موسیو هنزی فراتقلن بویون حضرتلاری

مرخص تعیین ایشلردر .

مشارالیهما اصوله موافق اولدینی کوریلن صلاحیتنامه لری بعدالتعاطی خصوصات آتییه قرارلاشدیرمشلردر:

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 26834

تورك - فرانسز اتلافنامهسى

(آقردده ۲۰ شهباول ۱۳۳۷ - ۱۹۲۱ تاريخده اعضا ايرلشدر)

تورک تریبیون

خارجی کالی

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 22.934

تورک - فرانسیز تالیفاتنامہ

(آفرودہ ۲۰ شیبہ اول ۱۳۳۷ - ۱۹۲۱ تاریخندہ اعطا ایرلشیر)

استانبول - اقدام مطبعہ سی

۱۳۳۹